

Konwersja na islam jest procesem często w Polsce nierozumianym i negatywnie postrzeganym. Dotyczy to zwłaszcza nowych muzułmanek, które wraz z przyjęciem nowej religii przejmują specyficzne normy związane z islamem, takie jak noszenie hidżabu. Decydując się na zmianę religii na islam, konwertytki narażają się zatem na potrójne wykluczenie (religijne – domyślne porzuciły katolicyzmu; kulturowe – przejęły specyficzne normy związane z islamem, oraz socjobiologiczne – jako potencjalne lub faktyczne żony muzułmanów).

Poczucie wykluczenia nie jest stanem psychicznie obojętnym. Czasami może być wyborem – wyrazem buntu lub odejścia od poprzedniego życia, jednak często jest swoistym efektem ubocznym podjętej decyzji o zmianie wyznania. Pytanie, jakie się w związku z tym pojawia dotyczy tego, w jaki sposób polskie konwertytki na islam zarządzają swoją stygmatyzowaną tożsamością w relacjach z osobami i grupami znaczącymi: rodziną, innymi muzułmanami (konwertytkami i muzułmanami kulturowymi) oraz niemuzułmanami.

Choć podejmowany temat badawczy jest stosunkowo trudny – jego sukces opiera się bowiem w dużej mierze na relacjach nawiązywanych z konwertytkami na islam, zespół badawczy ma już w tym zakresie pewne doświadczenie. Zamierzamy rozpocząć od przeglądu dostępnych badań nad tożsamością i konwersją, a następnie skoncentrować się na badaniach terenowych, które będą realizowane w Polsce i w innych miejscach zamieszkania konwertytek.

Podstawą naszego badania będą wywiady pogłębione częściowo ustrukturyzowane z konwertytkami (około 20 w Polsce i 20 zagranicą, głównie w Wielkiej Brytanii). Ponadto planowane są wywiady z muzułmanami kulturowymi i liderami opinii. Planujemy także wykorzystanie metody Matrycy tożsamości (*Personal Position Repertoires* (PPR)) do uzyskania pełniejszego obrazu strategii podejmowanych przez polskie konwertytki na islam. W zakresie metod ilościowych zrealizujemy badanie kwestionariuszowe online wśród około 100 respondentek. Kwestionariusz zamieszczony online będzie uprzednio przetestowany przez kilka konwertytek z własnej sieci kontaktów.

Projekt będzie nowatorski z dwóch powodów. Po pierwsze podejmuje temat konwersji kobiet na islam z nowej perspektywy – tj. kształtowania wizerunku w relacjach z osobami i grupami znaczącymi. Po drugie byłoby to pierwsze duże badanie poświęcone polskim konwertytkom na islam opublikowane w języku angielskim (efektem projektu będzie monografia po angielsku, oprócz tego opublikowanych zostanie kilka artykułów w języku angielskim i polskim) i jedno z nielicznych na temat islamu w Europie Środkowej i Wschodniej. Mamy również nadzieję, że nasz projekt odczaruje nieco dominujący negatywny stereotyp związany z konwersją na islam – wierzymy, że i w tym wypadku rzeczywistość jest zdecydowanie bardziej złożona niż potoczne przekonania.